

Yttrande över Språkplikt – Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd

Folkbildningsrådet har fått möjlighet att lämna synpunkter på ovanstående promemoria.

Sammanfattning

- Folkbildningsrådet har inga synpunkter på förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).
- Folkbildningsrådet anser att möjligheten till alternativa insatser bör förtydligas.

Folkbildningsrådets synpunkter

Vad avses med grundläggande svenska?

I förslaget föreskrivs att 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ges tillägget "...i vilket ingår att vid behov delta i grundutbildning i svenska...".

Senare i promemorian skrivs att med begreppet grundläggande svenska avses svenska för invandrare, sfi, inkl. läs- och skrivundervisning. Samtidigt beskrivs i kapitel 5.4 de särskilda insatser med svenska för föräldralediga som länsstyrelserna fördelar medel till samt de insatser som studieförbunden fått i uppdrag att genomföra under 2020–2022.

Folkbildningsrådet finner det oklart om avsikten är att även dessa eller liknande verksamheter med grundläggande svenska skulle kunna godkännas enligt nya lagförslaget.

Möjligheter till alternativa insatser till sfi bör övervägas

Promemorian beskriver särskilt att gruppen föräldralediga med föräldrapenning men även andra som saknar barntillsyn har begränsade möjligheter att studera på sfi. Genom tillgång

till alternativa och anpassade insatser med grundläggande svenska, skulle sannolikt fler personer i den situationen kunna delta i etableringsfrämjande insatser.

Sådana alternativa insatser skulle även kunna vara en möjlighet för personer som tidigare har avskilts från sfi-studier på grund av otillfredsställande framsteg eller som av andra skäl inte bedöms kunna tillgodogöra sig fortsatta sfi-studier.

Folkbildningsrådet anser att regeringen bör se över möjligheten att vid sidan av sfi inkludera alternativa insatser med grundläggande svenska i lagen.

Folkbildningsrådet vill i sammanhanget lyfta fram vikten av fortsatta breda insatser som på olika sätt ger förutsättningar att påskynda etableringen för nyanlända, så att färre riskerar att hamna i den situationen att språket är ett hinder för etablering. En lång tid av passivitet, både under asyltiden och därefter, påverkar hälsan och gör vägen till etablering svårare, framför allt för kvinnor.

Flera av de verksamheter som folkbildningen erbjuder är viktiga för individer i behov av undervisning i svenska språket. Det gäller såväl ordinarie verksamheter på folkhögskola och i studieförbund som särskilda uppdrag och satsningar, så som studiemotiverande folkhögskolekurs, etableringskurs på folkhögskola, uppsökande och motiverande studieförbundsinsatser för utrikes födda kvinnor samt svenska för föräldralediga. Många folkhögskolor har även betygsrätt att bedriva sfi-undervisning.

Tidiga folkbildningsinsatser som svenska från dag ett respektive vardagssvenska för asylsökande och vissa nyanlända invandrare bidrar till att deltagarna kan tillgodogöra sig fortsatta studier bättre och snabbare. Detta har synliggjorts i Statskontorets utvärdering av folkbildningsinsatser för asylsökande och utrikes födda kvinnor (Statskontoret 2020:2).

För Folkbildningsrådet

Maria Graner

Generalsekreterare